

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2436

av Désirée Pethrus (KD)

Motverka barnäktenskap i Irak

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för bilaterala kontakter med Irak bör motverka barngifta i landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett stärkt skydd mot hedersrelaterat våld för flickor som befriats från Islamiska staten i Irak och Levanten, Isil.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att mobilisera världssamfundet i sökandet efter och befrielsen av flickor som har kidnappats av Isil.

Motivering

Enligt ett omstritt lagförslag som nu är under övervägande i Irak skulle dörren kunna öppnas för att flickor så unga som nio från den shiitiska befolkningsgruppen ska få giftas bort. En sådan lag skulle strida mot de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen som Irak ratificerade 1994.

Ännu har denna lag, den s.k. Jaafarilagen, ännu inte trätt i kraft, och frågan är om parlamentet kommer att rösta igenom den. Om parlamentet godkänner den betyder det bland annat att våldtäkt inom äktenskapet legaliseras, äktenskapsåldern sänks till 15 år för pojkar respektive 9 för flickor, kvinnor måste få sin mans tillåtelse för att lämna hemmet, fadern får automatiskt vårdnaden för barn över två år och kvinnans arvsrätt begränsas. Det vore ett oerhört bakslag för Iraks demokratiutveckling. Många irakiska företrädare från det civila samhället ger uttryck för en skam över detta förslag och förkastar det. Min förhoppning är att det irakiska parlamentet också gör det.

Enligt Unicef är idag är så många som en fjärdedel av Iraks flickor bortgifta före sin 18-årsdag och den största ökningen har man sett sedan början av Irakkriget år 2003, enligt tidningen Al-Monitor. Många efterlyser en positionering från Iraks nya premiärminister i frågan om barngifte. Det är angeläget att upprätthålla det internationella trycket för att motverka lagar som skadar barn.

Rapporter kommer in via medier att terrorgruppen Isil tillåter barnäktenskap. Många flickor som kidnappats och som lyckats fly vittnar om terror och övergrepp som våldtäkter. Världssamfundet måste med alla till buds stående medel söka efter dessa flickor/kvinnor för att befria dem från Isils våld. Det är flickor som ibland sålts som sexslavar, gifts bort med Isil-krigare eller utsatts för olika övergrepp. Ofta har inte deras familjer kännedom om var de idag befinner sig.

Många av dessa flickor/kvinnor kan dessvärre inte känna sig trygga ens om de kommer tillbaka till sina familjer. Många, som exempelvis yazidier drabbas då av hedersvåld inom den egna familjen. Det innebär att fler måste få särskilt skydd av FN-personal eller organisationer för att de ska överleva. Situationen för flickor/kvinnor i Irak är nu väldigt svår.

Utvecklingen i Irak har i närtid eroderat för landets kvinnor. Barngifte har blivit allt mer vanligt förekommande. Den försämrade säkerhetssituationen har fått särskilda konsekvenser för kvinnor och flickor vars rörelsefrihet begränsas mer än tidigare. Våldet förföljer kvinnor ute i samhället såväl som inom hemmets sfär. Enligt kvinnoorganisationer i Irak används nu också ett stort antal flickor, som blev föräldralösa under de oroligheter och krig som följt Baathregimens fall, som sexslavar och prostituerade bland rika och välbärgade män. De får inga riktiga id-handlingar och har ingen möjlighet att ta sig ur sin utsatta position.

Sverige har möjlighet att agera med påtryckningar inom ramen för EU:s och Iraks nyligen instiftade partnersamarbete där respekten för mänskliga rättigheter ska vara ledstjärna. Alla tillfällen bör tas i akt i syfte att få en dialog med företrädare, politiker och det civila samhället om detta. Vi måste förmå länder att motverka barngifte och övergrepp som sätter spår, riskerar liv och hälsa för alla de unga flickor som idag lever i Irak.

Désirée Pethrus (KD)